

GORISKI SLOVENEK

Naročnine:

Italijanska kraljevina:

Celo leto

Pol leta

Tri mesece

En mesec

Lir 10.—

5.—

2.50

1.—

K. 25.—

12.50

6.26

2.50

Oglaš:

Oglaš na tretji strani

Oglaš na četrti strani

Mali oglaš

Znižane cene za letne naročnike.

Posamezna št. 10 cent. ali 20 vin.

Lir 1.— za vrsto

0.75 za vrsto

0.05 za besedo

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo in Upravništvo: Via Carducci št. 10, II. nad.

Stara in nova šola.

(Ali uvod v novo politiko).

Staro šolo imenujemo lahko danes dobo, v kateri so nam učitelji in razni profesori utepali v glavo pojme o ljubezni do domovine Avstrije, dobo, v kateri se je vsako svobodno gibanje naroda proglasilo kot veleizdajstvo, dobo, v kateri so nas zatirali nemški knezi in mogolci, ki so končno pahili celi svet v neskončno žalost in nesrečo.

Takrat je naš narod čutil jeklene okove in kruto moč avstrijskega birčca, ki ga je tiral od doma in pehal od bojišča do bojišča, dokler se ga ni usmilila nesreča v podobi smrti, rane ali bolezni. Toda tako globoko je prodrla stara šola v mišljenje našega ljudstva, da se je naše ljudstvo le polagoma moglo zavedati svoje moči in življenske sile. S težavo je vstajalo spoznanje in odpor, ki je končno pokopal stare tradicije in zlomil okove, ki so narod skozi stoletja tiščale.

V narodu se je zbudilo novo prepričanje in vera v lastno moč. A žalibog v preneglem preobratu vendar niso še zginili še vsi ostanki starega trinitstva, ampak tle še med ljudstvom kakor torišča gnitobe, ki ogrožajo svojo okolico.

Naše ljudstvo se nahaja danes v prerobenju, kojega se pa ne more še zavedati, dokler se mu ne čistijo pojmi in se ne dvigne iz beganja za svoj obstanek. Po deželi se opazuje nagnenje k bolševizmu, ki ga netijo sovražniki ljudstva govoreč mu na srce, da je njegov obstanek ogrožen in da mu preti nevarnost, ako se poglobi zopet v svoje gospodarsko življenje in se vrne k svojemu delu.

Temu nasproti moramo poudarjati, da naše ljudstvo ni še zapadlo prerobenja, ki ga čaka in je radi tega žalibog še jako dostopno prigovarjanju brezvestnežev, ki nik-

dar sili prelivanja krvi preže na trenotek, ki bi jim zopet omogočil ribarenje v motni vodi četudi pod zaščito bolševističnih trinogov.

Toda ura svobode je udarila za vse narode. Ni se zastoj prelilo toliko krvi, pahnilo v nesrečo toliko ljudstva, se bi danes moralo z nova začeti boj za svobodo in narodni obstanek. Naš Gorican se mora in se tudi v kratkem prepriča, da je zasijala tudi njemu nova doba, v kateri se bo gibal svobodno in svobodno odločeval o svoji osodi.

Demokratska načela so prodrla v vseh državah, enakopravnost državljanov in narodov ne more nihče več zanikati. S tem pa se vsakemu odpira bodočnost in vsakega vabi na sodelovanje ne glede na njegov stan in njegovo narodnost. Konec je protekcij mogotcev in kličejo se na plan osebe, ki so razumele duh novega časa, ki so poklicane v novo šolo.

Nova šola je pa od stare popolnoma različna, kakor se razlikujeta stara in nova doba. Zato pa otrešimo vse premisleke in premisleke, ki smo jih prinesli še iz stare šole, iz stare dobe, v kateri si nismo mogli misliti življenja narodov na enakopravni podlagi, marveč le na podlagi surove moči, ki se je moral šibkejši hoteti ali nehoti pokoriti.

Po naših načelih se zagotavljajo vsakemu enake državljanske pravice, podaja se roke vsakemu, ki hoče sodelovati na podlagi enakopravnosti in pravičnosti ne glede na njegovo družabno stališče.

Zato pa moramo tudi od vsakega zahtevati spravljivost in uvaževanja posebnih razmer, ki se pojavljajo in se bodo še pojavljale, zaradi uvedbe novega socialnega reda.

Ne zahtevamo le, da se stanovi med seboj spoštujejo in občujejo na podlagi kakor enopravni državljani, marveč zahtevamo strpnost

tudi na narodnem stališču, da tako prepričimo v bodoče krvave socialne revolucije in vse uničujoče vojne, ki tirajo ne posamezni naarode, ampak celi svet v propad in pogubo.

Kakor hitro prodré med naše ljudstvo to prepričanje, to novo mišljenje, napočila je tudi njemu nova doba. Za vstop v novo dobo pa je treba tudi nove šole, v kateri naj vstopijo vsi oni, ki se čutijo sposobne in delavne ter hočejo čim prej dovesti naše ljudstvo do onih sadov, ki jih jim nudi nova doba.

Zigovanje avstroogrskih bankovcev.

Kot znano, je dobil finančni minister češkoslovaške republike od narodnega odbora nalog, naj da zigovati ves papirnati denar, katerega je bila izdala avstroogrška banka. Zigovali so od 3. do 9. marca vse bankovce po 10, 20, 50, 100 in 1000 Kron. Bankovce po 1 in 2 Kron pa so odtegnili iz javnega prometa ter jih zamenali z drugimi.

Od 10. marca naprej so izgubili nezigovani bankovci v češkoslovaški državi vsako veljavo ter jih javne blagajne, železnice, pošte, dr. ne sprejemajo več v plačilo.

Vsaka stranka, ki je dala denar v zigovanje, je dobila pobotnico, s katero je pozneje lahko dvignila 50% svojega denarja, ostalih 50% pa je morala prisilno posoditi državi. Kako bo država plačevala ta dolg, ali odredi enkratni davek na premoženje ali pa kako drugače, o tem bo sklepal državni svet pozneje.

Zigovali so vse banke, hranilnice in posojilnice, finančne blagajne, davkarje in poštni uradi. Delo je šlo v redu od rok in je bilo le nekaj pomot in pa pritožb v nemškem delu Češke. Za časa zigovanja so hermetično zaprli državne meje in železniški in poštni promet je bil tista dni popolnoma prekinjen. Tovarnam so dali zigovanih bankovcev že teden dni prej na razpolago, da so lahko izplačale delavce.

Revolucija v Črnigori.

REKA. Iz Črnogore prihajajo vesti o resnih nemirih.

V vasi Miras pri Kotoru je prišlo do boja med ljudstvom in srbskimi orožniki, kateri so skušali razorožiti prebivalstvo. Črnogorci so odpodili orožnike in bilo je skupno nekaj desetih mrtvih. Upor v Črnigori je splošen. Oborožene bande narodnjakov hodi po deželi in se bojuje proti usiljenecem.

Pri Gabrijskem so ujeli Črnogorci patroljo srbskih častnikov, katere so slekli in poslali nage v Četinje.

Vsadanji boji so nešteti in se malo črnogorskih rekrutov, ki so Srbi s silo, poklicali pod orožje je ubežalo. Govori se, da so srbski vojaki oplenili in poskodovali italijansko poslaništvo v Cetinju.

Hudi boji med Japonci in bolševiki.

TOKIO. General Jamada je poslal oddelek svojih čet v Amurske pokrajine, kjer je bila pred kratkem uničena ena japonska stotnja.

Ta oddelek pod poveljstvom polkovnika Takahashi je zapletel okoli tri tisoč moš, močnega sovražnika vzhodno Atenejska v boj in ga porazil. Japonci so zavedli Pavloskve.

Japonski generalni štab dela priprave za umične sovražnika v onem delu Sibirije.

Bodoča ameriška vojska.

WASHINGTON. General March izjavlja, da se ameriška armada ne bode znižala na manj kot 500.000 mož. To število je določeno v zadnjem predlogu sprejetem od kongresa. General March je dostavil, da bode ta določba veljavna, dokler se ne odobri zakon, kateri mora odgovarjati vojaškim potrebam Združenih držav. Vojaki, ki sedaj služijo onstran morja lahko vstopijo v regularno vojsko.

Za znižanje cen.

RIM. Zagotavlja se, da bodo v kratkem znižane cene za razna živila, ktera je vlada odstopila drželnim zadrugam ali ki se še nahajajo v državnih skladiščih.

Država je res vkupila blago po visokih cenah, hoče jih pa oddati z znatno zgubo, da upliva na znižanje cen najpotrebnejših predmetov.

Wilson in potopitev nemškega brodovja.

WASHINGTON. Predsednik Wilson je izjavil v pismu na člana državne zbornice, da predlog o potopitvi nemškega brodovja je »misl ljudi, kateri ne vedo kaj bi delali«. Predsednik je nasproten potopitvi ladij, pravi pa, da ni to zadnja beseda, ker ni še slišal mnenja dotičnih izvedencev. To se bo de zgodilo komaj se vrne v Pariz, kjer se bode odločilo usodo nemškega brodovja.

Po svetu

Papež obvešča velevlasti o svojem zadnjem nagovoru.

RIM. Poroča se, da je vatikanski državni tajnik poslal papeževim zastopnikom v inozemstvu uradno besedilo zadnjega papeževga nagovora, v katerem zahteva, da mora biti Jeruzalem krščanski. Ker je ta nagovor posebne važnosti je sveta stolica objavila natančen tekst. Za Francijo se ga je izročilo pariškemu nadškofu za Angleško grofu de Sais poslansku pri Vatikanu in za Ameriko neki osebnosti, ki je v stiki z Wilsonom.

Napadalec Cottin pred vojaškim sodiščem.

PARIZ. Cottin, ki je skušal umoriti ministerskega predsednika Clemenceau je bil obsojen smrtni.

Pri obravnavi se je obnašal zelo nesramno in izjavil je med drugim, da ni ponosen na svoj čin, ker prepusca ponos zatiralcem. Ako bi se mu bilo posrečilo ubežati, bi čital liste lastne stranke in če bi bilo potrebno, bi brez družega ponovil svoj poskus.

Ruska carska dvojica še živa!

Neki dopisnik lista »Giornale d'Italia« — med potjo na črti Dunaj-Inomost v pogovoru z knezom Obolensky, — kateri je živel na ruskem carskem dvoru — izvedel od njega, da carska družina, ktera je po časih že večkrat umrla, še zmirom živi.

Listnica uredništva.

A. Jug in tovariši, Solkan:

Na Vaše vprašanje v zadevi obnove dežele smo se tako obrnili na pristojno mesto, od koder nam je došel sledeči odgovor:

Baš sedaj se vršijo imenovanja komisij s posebno nalogo, da ugotovijo višek škod, s čemer se ustvari podlaga za odmeritev odškodnin onim listnikom, ki žele nujno vspostaviti svoje domove in obrtne dejavnosti.

Glede ustanovitve denarnega zavoda za izplačilo predumov na ugotovljene škode je omeniti, da namerava kr. gubernatorat stopiti v tej zadevi v dotik z najvišjim armadnim poveljstvom, da mu predloži svoje tožadavne predloge. Sicer bomo zadevo zasledovali in o njej pozneje podrobneje poročali.

Čitateljem!

Čitatelje tega lista se opozori, da je uredništvo pripravljeno odgovarjati na vsa vprašanja, ki se tičejo gospodarskih in narodnih odnošajev naših deželanov, radi česar se vsem toplo priporoča, da se zaupljivo obračajo na naš list, ki zasleduje izključno le koristi goriških Slovencev.

TEDENSKI KOLEDAR

19. Marec Sreda, Jožef ženin D. M.
20. Četrtek, Feliks in tov. Niketas
21. Petek, Benedikt, Serapijan
22. Sobota, Benvenut
23. Nedelja, 3 postna, Viktorin
24. Ponedjek, Gabriel.
25. Torek, Oznanjenje Mar. Dev.

Narod brez časopisja je nem, ne more se sporazumeti s svetom. Zato se oprimiti goriški Slovenci našega lista, ki hoče izražati vašo voljo in braniti vaše koristi.

VOZNI RED

JUŽNA ŽELEZNICA.

Prihod.

- Osební vlak št. 1012 iz Udine ob 6.46 dopoldne.
Brzovlak št. 176 iz Udine ob 3.07 popoldne.
Osební vlak št. 1520 iz Udine ob 8.48 popoldne.
Osební vlak št. 1517 iz Trsta ob 8.59 dopoldne.
Brzovlak št. 177 iz Trsta ob 4. — popoldne.
Osební vlak št. 1015 A iz Tr. a ob 8.15 popoldne.

Odhod.

- Osební vlak št. 1012 proti Trstu ob 7.00 dopoldne.
Brzovlak št. 176 proti Trstu ob 3.15 popoldne.
Osební vlak št. 1520 proti Trstu ob 9.04 popoldne.
Osební vlak št. 1517 proti Udine ob 9.10 dopoldne.
Brzovlak št. 177 proti Udine ob 4.10 popoldne.
Osební vlak št. 1015 A proti Udine ob 8.25 popoldne.

DRŽAVNA ŽELEZNICA.

Odhod.

- Osební vlak št. 27 proti Trstu ob 5.25 popoldne.
Osební vlak št. 26 proti Kanalu ob 9.56 dopoldne.
Prihod.
Osební vlak št. 26 iz Trsta ob 9.35 dopoldne.
Osební vlak št. 27 iz Kanalu ob 4.46 popoldne.

Upravitelj in urednik: KAROL JUŠIČ
Tiskarna G. Juch v Gorici

Zobozdravnik ADOLF KOLL

je odprl na

Korsu Viktor Emanuel št. II

Zobozdravniški ateleje

Posluje od 9. do 12. dopoldne

in . . . 2. . . 5. popoldne

ANTON PERTOT

GORICA — Ulica Municipio 4 — GORICA
Filjalka ulica Teatro 18

PRODAJALNA
s papirjem, črtanjem in knjigovezjem

EDINA

velika zaloga razglednic porušene Gorice
okolice in umetniških.